

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 67/2013
28.03.2013. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Живковић, председника већа, Вере Пешић и Олге Ђуричић, чланова већа, са саветником суда Радојком Маринковић, као записничарем, одлучујући о захтеву Српске православне цркве, Цркве С.А.М., Б., коју заступа Б.Ц., правобранилац Архиепископије београдско-карловачке, Београд, за преиспитивање судске одлуке - пресуде Управног суда 6 У 22527/10 од 27.12.2012. године, уз учешће противних странака Дирекције за реституцију Републике Србије, Београд, Немањина број 4, М.Б., М.С., С.Ј., М.Б., мал. Ц.Л., Р.Ј., М.У., М.Ј., М.Ч., Љ.С. и С.С., сви из Б., које све заступа М.Б., адвокат из Б., М.Ц. из Б., коју заступа Г.К., адвокат из Б. и Републичког јавног правобраниоца из Београда, улица Немањина број 22, у предмету враћања имовине, у нејавној седници већа одржаној дана 28.03.2013. године, донео је

П Р Е С У Д У

Захтев се ОДБИЈА.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом одбијена је тужба Српске православне цркве - Ц.С.А.М. из Б., поднета против делимичног решења Дирекције за реституцију Републике Србије број 146-03-46-00-223/07 од 14.04.2010. године, којим се ставом првим диспозитива поништава делимично решење Дирекције за реституцију број 146-03-46-00-00223/07 од 09.07.2009. године и замењује новим тако да гласи: 1. захтев се усваја враћа се имовина и утврђује право својине Српске православне цркве А.М. - С.ц.Б. на посебним физичким деловима зграде у улици ... и то на двособном стану број 1; трособним становима број 4, 8, 19, 26; гарсоњерама број 2, 15, 18, 21, 23, 28, 33 и 42; уписаним у лист непокретности број ... КО Стари Град као посебни физички делови зграде изграђене на катастарској парцели ... КО Београд 1, као власништво Републике Србије, са правом коришћења Општине Стари Град, која је национализована решењем Комисије за национализацију при НО Општине Стариј Град Н бр. 218/59 од 26.05.1959. године. Тачком 2. става првог диспозитива оспореног решења обавезује се Република Србија као власник и Општина Стари Град као корисник да на основу овог решења Српској православној цркви А.М. - С.ц. у Б. као ранијем сопственику предају у својину непокретности из тачке 1. диспозитива овог решења у року од 30 дана од дана извршности. Тачком 3. диспозитива налаже се надлежном органу за упис права на непокретностима да на основу овог решења изврши упис права својине на наведеној имовини Српске православне цркве А.М. - С.ц. у Б. у јавне књиге у којима се врши упис права на непокретностима. Према тачки 4. оспореног решења на основу овог решења надлежни орган за упис права на непокретностима извршиће брисање свих хипотекарних терета забележених у било чију корист на непокретностима назначеним у тачки 1. диспозитива овог решења. Према тачки 5. диспозитива овим решењем не дира се у права носилаца станарског права односно закупаца станова стечених у складу са законом у становима који су предмет враћања, а тачком 6. диспозитива решено је да свака странка сноси своје трошкове. Ставом два диспозитива оспореног решења налаже се органу надлежном за упис права на непокретностима - Служби за катастар непокретности Београд да изврши брисање права својине Српске православне цркве А.М. - С.ц. у Б. на становима број 5, 6, 11, 25, 30, 32, 38, 39, 47, 49, 50 и 51 стамбене зграде у улици ... изграђене на катастарској парцели број ..., уписане у лист непокретности број ... КО Стари Град, те да успостави стање пре уписа права својине у корист Српске православне цркве А.М. - С.ц. у Б.

Захтев за преиспитивање пресуде Управног суда 6 У 22527/10 од 27.12.2012. године поднет је због повреде материјалног права. Понављајући наводе из тужбе подносилац указује да су заинтересована лица уговоре о откупу стана закључиле са Републиком Србијом као невласником и без овлашћења власника (носиоца права располагања) на становима у згради у улици ... у Б., Општине Стари Град у Београду, што чини ове уговоре о откупу станова апсолутно ништавим (непостојећим) у смислу члана 103. став 1. Закона о облигационим односима. Сматра да је Управни суд нападнутом пресудом погрешно применио материјално право јер није применио наведене одредбе Закона о облигационим односима за оцену уговора о откупу станова заинтересованих лица, већ их је ценио као правно ваљане. Сматра да би оваква судска одлука могла бити преседан и основ за доношење будућих судских одлука да се може

признати правна ваљаност уговора закључених са трећим лицем. Са изнетих разлога, предлаже да Врховни касациони суд уважи захтев и укине или преиначи побијану судску одлуку.

Агенција за реституцију, Јединица за конфесионалну реституцију, као правни следбеник Дирекције за реституцију Републике Србије, у одговору на захтев остаје у свему при наводима из образложења делимичног решења и одговора на тужбу. Указује да су оспореним делимичним решењем изостављени они станови као посебни физички делови зграде за које је у поновљеном поступку утврђено да се по основу уговора о откупу стана налазе у својини физичких лица. Како пуномоћник подносиоца захтева за реституцију оспорава ваљаност наведених уговора, у поновљеном поступку закључено је да питање носиоца права својине на предметним становима представља претходно питање без чијег се решења не може правилно решити ова управна ствар. Имајући у виду одредбу члана 8. став 3. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, посебно што се пред надлежним судовима већ воде парнични поступци по тужби за поништај уговора о преносу права располагања Просветном фонду СПЦ и противтужби за поништај уговора о откупу станова, надлежни орган је одлучио да не расправља сам претходно питање, већ да делимичним решењем подносиоцу захтева врати у својину станове за које је у моменту његовог доношења неспорно утврђено да су у државној својини и да не постоје сметње за њихово враћање у смислу наведеног закона. Налазећи да је побијана пресуда Управног суда у свему правилна и на закону заснована предлаже да Врховни касациони суд захтев одбије као неоснован.

Противне странке, М.Б., М.С., С.Ј., М.Б., мал. Ц.Л., Р.Ј., М.У., М.Ј., М.Ч., Ј.С. и С.С., М.Ц., којима је захтев уредно достављен преко пуномоћника, као и Републички јавни правобранилац, у остављеном року нису доставили одговор на захтев.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Сл. гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао:

Захтев је неоснован.

Према образложењу побијане пресуде, правилно је тужени орган оспореним делимичним решењем донео одлуку као у диспозитиву тог решења. Ово из разлога што се пред надлежним судовима воде поступци по тужби за поништај уговора о преносу права располагања Просветном фонду СПЦ и противтужби за поништај уговора о откупу стана, због чега је правилно закључено да питање носиоца права својине на преосталим становима представља претходно питање без чијег се решења не може решити ни ова управна ствар. Како је чланом 205. Закона о општем управном поступку предвиђена могућност доношења делимичног решења и како су у конкретном случају испуњени услови за враћање само станова који су у власништву Републике Србије, према оцени Управног суда, тужени орган је правилно закључио да су испуњени услови за враћање станова описаних у тачки 1. става првог диспозитива оспореног решења, због чега је за те станове донео делимично решење, а да ће се о осталим питањима која су предмет захтева за враћање имовине одлучивати у посебном поступку. Такође, према образложењу побијане пресуде Управни суд је оценио да је поступак који је претходио доношењу оспореног решења правилно спроведен и да је тужени основано закључио да су испуњени сви услови прописани Законом о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, за доношење одлуке као у ставу првом диспозитива оспореног решења, јер је на основу приложене документације правилно утврђено да је тужиоцу одузета предметна имовина, да је на истој као власник уписана Република Србија, а корисник Општина Стари Град, да су Републичко јавно правобранилаштво као законски заступник Републике Србије и Јавно правобранилаштво Општине Стари Град као законски заступник корисника предметних станова сагласни са враћањем наведених станова, да се имовина враћа у приближно истом облику и стању у односу на време одузимања, и да не постоје разлози за изузимање предметне имовине прописане чланом 11. наведеног Закона. Како је делимично решење од 09.07.2009. године спроведено у Служби за катастар непокретности Београд, то је по налажењу Управног суда правилно донета и одлука као у ставу другом диспозитива оспореног делимичног решења.

Оцењујући законитост побијане пресуде Врховни касациони суд налази да је та пресуда донета без повреда правила поступка и уз правилну примену Закона о општем управном поступку, као и материјалног права на утврђено чињенично стање садржано у оспореном решењу и списима предмета. Побијаном пресудом оцењена су сва питања и околности које су могле бити од утицаја на законитост оспореног решења и за ту оцену су дати довољни и јасни разлози које у свему прихвата и овај суд.

Врховни касациони суд је ценио наводе захтева којима се указује да је Управни суд погрешно применио материјално право јер није применио Закон о облигационим односима за оцену уговора о откупу станова заинтересованих лица, већ их је ценио као правно ваљане, па налази да ови наводи нису основани. Наиме, одредбом члана 3. Закона о управним споровима је прописано да у управном спору суд одлучује о законитости коначних управних аката, осим оних у погледу којих је предвиђена другачија судска заштита. Чланом 41. став 1. истог Закона је прописано да законитост оспореног управног акта суд испитује у границама захтева из тужбе, при чему није везан разлозима тужбе, а ставом 2. истог члана закона, да на ништавост управног акта суд пази по службеној дужности. Чланом 45. Закона о управним споровима је прописано да пресудом којом се оспорени управни акт поништава односно оглашава ништавим суд може одлучити о захтеву тужиоца за повраћај ствари односно за накнаду штете ако утврђено чињенично стање пружа поуздан основ за то. У противном ће упутити тужиоца да свој захтев остварује у парничном поступку пред надлежним судом. Поступајући сагласно наведеним одредбама Закона о управним споровима, Управни суд је у управном спору испитивао законитост делимичног решења Дирекције за реституцију Републике Србије број 146-03-46-00-223/07 од 14.04.2010. године, које је донето у управном поступку применом Закона о општем управном поступку и Закона о

враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама. Дакле, Управни суд побијаном пресудом није одлучивао нити је надлежан да применом Закона о облигационим односима одлучује о правној ваљаности постојећих уговора о откупу станова. Стога Врховни касациони суд налази да је правилно закључивање из образложења побијане пресуде да је код чињенице коју подносилац захтева не спори, да се пред надлежним судом води парнични поступак по тужби за поништај уговора о преносу права располагања Просветном фонду СПЦ и противтужби за поништај уговора о откупу станова, оспорено делимично решење донето правилном применом члана 205. Закона о општем управном поступку, а у вези са чланом 8. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама ("Сл. гласник РС" 46/2006), којим је прописано да се незаконитост односно фиктивност правних аката и послова којима је имовина која је предмет враћања прешла из државне односно друштвене у приватну својину на основу незаконитих односно фиктивних правних аката и послова утврђује у судском поступку. Приликом оцене навода захтева за преиспитивање Врховни касациони суд је имао у виду и да ће о делу захтева подносиоца за враћање одузете имовине која није обухваћена оспореним делимичним решењем надлежни орган одлучити у посебном поступку у ком подносилац захтева има могућност да коришћењем законом прописаних права и правних средстава штити своје правне интересе.

Са изнетих разлога, налазећи да ни остали наводи захтева нису од утицаја на другачију одлуку овога суда по поднетом захтеву, Врховни касациони суд је на основу члана 55. став 1. Закона о управним споровима одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ

дана 28.03.2013. године, Узп 67/2013

Записничар,

Радојка Маринковић, с.р.

Председник већа - судија,

Снежана Живковић, с.р.